

viite: VN/32466/2025

Poliisihallituksen lausunto

1 Lausuntopyyntö

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Rajavartiolaitoksen rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan, että rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin lisätään säännökset Rajavartiolaitoksen uhkaperusteisesta rikostiedustelusta. Uhkaperusteista rikostiedustelua koskeva sääntely perustuisi menetelmällisesti ja määritelmällisesti rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa säädettyihin salaisiin tiedonhankintakeinoihin, mutta niiden käyttöedellytyksistä säädettäisiin ehdotetussa uudessa luvussa rikosten estämistä ja paljastamista koskevista edellytyksistä poikkeavalla tavalla.

Esityksessä ehdotetaan myös muutoksia ja täsmennyksiä sääntelyyn, joka koskevat rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain salaista tiedonhankintaa. Rajavartiolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset automaattisesta tiedonkeräämisestä avoimista lähteistä silloin, kun se on tarpeellista Rajavartiolaitokselle säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Muihin liitelakeihin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat ehdotetavasta uhkaperusteista rikostiedustelua koskevasta sääntelystä.

2 Lausunto

Rajavartiolaitoksen rikostiedustelua koskeva luonnos hallituksen esityksestä noudattaa sääntelyltään ja perusteluiltaan poliisin rikostiedusteluhankkeen hallituksen esitysluonnosta rajaten säädökset Rajavartiolaitoksen rikostorjuntatoimivaltaan kuuluvaan rikollisuuteen.

Poliisihallitus pitää ehdotettuja muutoksia kannatettavina. Rikostorjuntaviranomaisten lainsäädännön yhdenmukaisuus viranomaisen tehtäväperusteisesti on kannatettava tavoite. Rikostiedustelulainsäädännön pykäläkohtaiset eroavaisuudet eri rikostorjuntaviranomaisten lainsäädännössä olisi perustuttava vain eri viranomaisten lakisääteisten tehtävien eroavaisuuteen, muilta osin vastaavien säädösten pitäisi olla yhdenmukaiset.

Rikostiedustelu vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Poliisin osalta asiassa on todettu, että on tarpeen keskittää päätöksenteko poliisin sisällä. Esityksen perusteluiden mukaan uhkaperusteinen rikostiedustelu-oikeus olisi käytössä kaikissa Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköissä. Perusteluissa on kuitenkin myös esitetty mahdollisuutta keskittää tiettyjen

tiedustelukeinojen käyttö vain yksittäisiin hallintoyksiköihin. Poliisitoimintayksikön näkemyksen mukaan rikostiedustelun toimivaltuuden käytön keskittäminen Rajavartiolaitoksen tiettyyn yksikköön tai yksiköihin mm. osaamisen ja yhdenmukaisten toimintamallien varmistamiseksi voisi olla perusteltua, mutta on ymmärrettävää, että Rajavartiolaitoksen rikostiedustelumahdollisuuksia tulee pystyä käyttämään tehokkaasti koko valtakunnan alueella. Rajavartiolaitoksen voisi olla hyvä arvioida vastaavanlaista keskittämistä koskevaa ratkaisua.

Ehdotettu 58 c § rajaa rikostiedustelun kohteiksi yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaavan laittoman maahanmuuton tai ihmiskauppaan liittyvään järjestäytyneen rikollisuuden. Poliisihallitus pitää kirjausta sinänsä hyvin Rajavartiolaitoksen rikostorjuntatehtävien mukaisena ja tiiviinä, mutta kiinnittää huomiota Rajavartiolaitoksen tärkeään tehtävään rajaturvallisuuden ylläpitämisessä. Rikostiedustelun kohteiden laajentaminen koskemaan myös rajaturvallisuuteen liittyviin, yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaaviin rikoksiin voisi olla perusteltua, ottaen huomioon Rajavartiolaitoksen lakisääteisen tehtävän ja Suomen turvallisuusympäristön tilanteen.

Viranomaisten välinen yhteistyö. Ehdotettu 57 u ja v §:t velvoittaisivat Rajavartiolaitoksen toimimaan yhteistyössä keskusrikospoliisin kanssa rikostiedustelutehtävien hoitamiseksi ja ilmoittamaan aloitetuista rikostiedusteluhankkeista keskusrikospoliisille. Poliisihallitus pitää esiviranomaisten välistä yhteistyötä ja sen sujuvuutta ensisijaisen tärkeänä elementtinä rikostorjuntatyössä.

Ulkoisen valvonta. Toimivaltaisten viranomaisten osalta yhdenmukainen uhkaperusteisten rikostiedustelutoimivaltuuksien valvonta on kannatettava ehdotus. Yhdenmukainen valvonta vahvistaa yhdenmukaista toimivaltuuksien käyttöä viranomaisten lakisääteisissä tehtävissä.

Resurssitarpeet. Uusi rikostiedustelun sääntely tulee vaatimaan esitutkintaviranomaisten yhteistä koulutusta.

Sanna Heikinheimo, poliisijohtaja

Pertti Sovelius, poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 01.07.2026 klo 18:08. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Lausuntopalvelu

Tiedoksi

Poliisihallituksen esikunta

Poliisihallitus

Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi